

primerov, kako se motivi izbirajo, stilizirajo in sestavljajo glede na predmet in njegov namen, in sicer v ploskovni, geometrični in prosti kompoziciji.

Tudi vsaka barva ali določena skupina barv ravno tako učinkuje po svoje in daje okrasu neko občutje in harmoničen izraz, ki je pa zopet različen pri drugi kompoziciji barv. Zaradi tega ne moremo za vsak okras ukazovati neke povprečne barve. Okras, ki ima zastopane v enaki optični moči vse glavne barvne tone, je kričeč in brez kakega posebnega izraza ali umetniškega okusa.

Poglejmo samo naše stare vzorce, kako so skladni z namenom, obliko in tehniko predmeta! Podobno je z našo ljudsko pesmijo. Stare ljudske pesmi in staro besedno izročilo so vkljub svoji nesodobni obliki še danes mikavne, zanimive in umetniške. Kajti umetnost je tudi izraz nekega časa, človeka in neke kulturne stopnje. Glavni vzorec, kakršnega kaže avtor na listu št. 22, je pa le primer ornamenta brez umetniške in tehnične vrednosti.

Preden bo-avtor nadaljeval svoja folklorna dela, naj sodeluje z veščaki na tem področju in preden gre do taka dela v tisk, naj jih da v strokovni pregled. V takšni zasnovi pa knjižne izdaje več škodujejo kakor koristijo.

Jože Karlovšek

OB JADRANU. ETNOGRAFSKI ZAPISKI IN ŠTUDIJE. Uredil Rado Lenček. Trst 1947. (V samozaložbi.) Z dovoljenjem AIS dotiskano 1. jul. 1947 v tiskarni G. Lucchi v Gorici.

Ta 68 strani obsegajoči zbornik, tiskan v Gorici, prinaša mnogo novih etnografskih podatkov s slovenskega zahoda. Po pomenu gre prvo mesto »Gradivu o slovenskih ribičih ob Jadranskem morju« izpod urednikovega peresa. Načelni urednikov članek »Narodna pesem v slovstveni zgodovini« pa je verjetno naš najboljši spis te vrste po vojni. Dr. Turnšek objavlja »Nekaj narodopisnih paberkov z zapadnega roba slovenske Istre«, kjer zlasti lepo opisuje pridobivanje olja. Zanimiva so imena za »Goriške češnje«, ki jih je nabral Lenček. V zborniku je tudi nekaj zapisov ljudskih pesmi: dve kolednici iz zapuščine Venceslava Beleta, štanjska »Peisem na useh Dushdan al na Vahti« iz l. 1851, rezijanska nabožna pesmica, nato pa nekaj legend, ki so jih zapisali dijaki v tržaški okolici (Cerovlje pri Devinu) in v goriški okolici (Vrtojba). Pod naslovom »Od Tržiča do Trsta 1797« je ponatisnjen (če bi bil preveden, bi bilo bolje) odlomek iz dnevnika francoskega generala Desaix, ki je bil omenjenega leta službeno v Trstu. Malo ali nič novega izvemo iz Cossarjevovega članka o »Praznovanju sv. Ivana v Stari Gorici«, saj pogreva stvari, ki jih je že prej objavil v furlanski reviji »Ce fastu«. Skladnost zbornika, ki je posvečen primorskim etnografskim vprašanjem, nekoliko moti »Koroško ziljsko štehanje« izpod peresa dr. Turnška. Isti avtor je prispeval tudi manj pomemben drobec »Velikonočno jutro v Zabnicah v Kanalski dolini«. Etnografski spominski članek o Valentinu Staniču pa ne spada v ta zbornik, še celo ne na uvodno mesto.

Milko Matičetov

ARTURO CRONIA: POESIA POPOLARE DEGLI SLAVI MERIDIONALI. Corso di filologia slava per l'anno accademico 1946—47. Padova, Editoria Zanocco & C. 1947, 8°, 144 strani.

Tale univerzitetna predavanja (izdana kot skripta) in knjiga »Poesia popolare serbo-croata« (Padova 1949) nam pričajo, kako je italijanski slavist Arturo Cronia navezan na južnoslovansko ljudsko poezijo in kako pazljivo spremlja raziskavanja o njej. Svoj pregled je avtor začel pri srbohrvatski pesmi (str. 3—64); sledita ji bolgarska (str. 65—107) in slovenska ljudska pesem (str. 110—140). V tukajšnjem poročilu pa ne mislim razpravljati o srbohrvatskem in bolgarskem delu, ampak izključno le o zadnji četrtini knjige, kjer je govora o slovenskih vprašanjih.

Slovenci moramo pozdraviti že dejstvo, da je tuj avtor pogumno stopil na tla, kjer si niti sami še o marsičem nismo na jasnem. Ko je namreč slovenska folklo-